

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indledning

I forbindelse med aftalerne om Vandmiljøplan III (VMP III) indgik regeringen (Det Konservative Folkeparti og Venstre) en aftale med Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne om indførelse af en afgift på mineralisk fosfor som tilsættes foderblandinger med henblik på at reducere landbrugets overskud af fosfor.

Med dette lovforslag foreslås en afgift på mineralisk fosfor på 4 kr./kg, som tilsættes foderblandinger. Afgiften har til formål at begrænse brugen af fosfor ved fodringen af dyr. Ved mindre fosfor i foderet vil der komme mindre fosfor i husdyrgødningen, og ved mindre fosfor i husdyrgødningen vil landbrugsarealerne brutto blive tilført mindre fosfor. Herved vil jordens fosforpulje blive mindre end ellers. Ved mindre fosforpulje vil der blive tabt mindre fosfor til vandmiljøet end ellers. Mindre fosfor til vandmiljøet end ellers vil forbedre vandmiljøet i visse vande og fjorde

Afgiften vil øge incitamentet til øget anvendelse af fytase (enzym, som fremmer tilgængeligheden af den naturligt forekommende fosfor), øge incitamentet til anvendelse af mineralisk fosfor med en højere tilgængelighed og anvendelse af foderblandinger med en højere tilgængelighed samt øge incitamentet til en mere præcis fodring med fosfor (forsikringsfodring).

Provenuet fra afgiften på mineralisk fosfor foreslås tilbageført til landbruget ved en reduktion af den amtskommunale grundskyld for landbrug, gartnerier, planteskoler samt frugtplantager.

Vandmiljøplan III

I forbindelse med forberedelserne af Vandmiljøplan III (VMP III) blev der nedsat en arbejdsgruppe om generelle (landsdækkende) virkemidler til regulering af kvælstof- og fosforbelastningen. Under den generelle arbejdsgruppe blev nedsat en underarbejdsgruppe, som havde til formål at beskrive fordele og ulemper forbundet med anvendelsen af økonomiske

virkemidler til regulering af landbrugets anvendelse af fosfor og kvælstof.

En af konklusionerne fra underarbejdsgruppen om økonomiske virkemidler er, at der som udgangspunkt kan opnås lavere samfundsøkonomiske omkostninger ved afgiftsregulering frem for anden generel regulering. Regional regulering kan være billigere end økonomiske virkemidler, hvis der er stor variation i skadeseffekterne (geografisk bestemte eller punkt specifikke).

I forbindelse med forberedelserne af VMP III har flere afgiftsmodeller været vurderet til regulering af fosfor. En afgift på mineralisk fosfor er enkel at administrere og giver et incitament til reduktion af mængden af fosfor i husdyrgødningen. Det afgiftspligtige områder omfatter alene mineralisk fosfor, og afgiftsatsen er balanceret herefter

Der er ikke forskel i miljøvirkningen mv. af organisk fosfor (fosfor optaget under planternes vækst) og mineralisk fosfor. Udvidelse af afgiften til at omfatte alt fosfor herunder organisk fosfor vil dog ikke have en afgørende større miljøeffekt, idet det naturlige indhold af fosfor i de forskellige fodermidler kun meget vanskeligt kan ændres eller påvirkes af afgiften. Derimod vil incitamentet til ændret adfærd have større mulighed for at virke, når der er tale om mineralisk fosfor, der tilsættes foderet kunstigt.

Fosfor

Fosfor er et næringsstof for alle levende organismer og forekommer naturligt i jord, vand, dyr og planter. Fosfor spiller produktions- og sundhedsmæssigt en vigtig rolle for både planter og dyr. På den anden side kan for meget fosfor være skadeligt for især vandmiljøet.

Fosfor er ofte det begrænsende næringsstof for væksten af alger i de danske søer (dvs. væksten er direkte afhængig af fosforindholdet). I vandløb har fosfor mindre betydning, fordi der her er en stor transport. Fosfor er også begrænsende for algevæksten i fjorde og i bugter i dele af året.